

Vaikuttamisen vinkkikortit vertaisryhmille ja tukiyhdistyksille

ALUKSI

Vaikuttaminen vaatii pitkäjänteisyyttä ja päättäväisyyttä. Tehokkaassa vaikuttamisessa tarvitaan tietoja kansalaisten oikeuksista ja mahdollisuuksista. Näissä vinkkikorteissa annetaan ideoita ja tietoa kansalaistoimintaan. Mukana on myös ryhmälle sopivia innostavia harjoituksia.

Vertaistoimintaryhmissä on voimaa. Ryhmissä näkee ja kuulee asioita monesta eri näkökulmasta. Näin syntyy arvokasta kokemustietoa. Ryhmän luovuus synnyttää erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja. Perustelujen pohjaksi kannattaa kerätä erilaista tietoa kuten viranomaisten päätökset, keskeiset lait ja ihmisoikeussopimukset.

VAIKUTTAMISEN VINKKEJÄ:

Kun ryhmä päättää lähteä vaikuttamaan, seuraavat asiat sopivat keskustelujen teemaksi.

1. Mihin halutaan vaikuttaa? Mikä asia tai tilanne tarvitsee muutosta?
2. Miksi tämä asia tai tilanne on epäkohta? Etsikää perusteluja.
3. Miten asia tai tilanne voidaan ratkaista?
4. Mikä tai kuka on vaikuttamisen kohde?
5. Mikä on sopiva vaikuttamisen keino ja tapa?

Pohdittavaksi myös: Miten olette vaikuttaneet asioihin, pienistä arkipäivän teoista suurempiin kampanjoihin? Jakakaa kokemuksianne erilaisista vaikuttamisen tavoista.

HARJOITUKSET SUUNNITTELUN ALUKSI

1. Pienryhmissä mietitään mahdollisimman monta erilaista käyttötarkoitusta vaikkapa muovipullolle tai naulalle (voi olla mikä tahansa esine) viiden minuutin aikana. Käyttötarkoitukset kirjataan ylös, ja jokainen ryhmä lukee omansa toisille. Harjoitus herättelee luovuutta ja virkistää.
2. Kirjaa post-it –lapuille niitä kuppikuntia, yhdistyksiä, harrastusryhmiä yms. joissa sinä tai joku perheenjäsenesi olette mukana. Miettikää miten voitte hyödyntää näitä verkostoja vaikuttamistyössä.

ERILAISTA VAIKUTTAMISTA

Välillistä vaikuttamista

- kulutusvalinnat
- vapaaehtoistyö
- tykkääminen FB:ssä
- yms.

Virallisten vaikuttamiskanavien kautta vaikuttamista

- asukkaiden mielipiteiden kuuleminen kunnissa
- kuntalaisaloite
- äänestäminen
- yms.

Poliittista vaikuttamista

- mukana politiikassa
- politiikkaan vaikuttaminen esim. järjestötoiminnan kautta

Henkilökohtaista vaikuttamista - yksin/ yhdessä

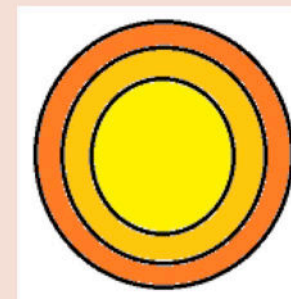
- mielipidekirjoitus
- sosiaalisen median kautta vaikuttaminen
- tapahtuman järjestäminen
- suora yhteys päättäjiin

POHDITTAVAKSI VAIKUTTAMISEN KEHÄT

Sisin kehä – asiat joihin voit vaikuttaa ja joista voit päättää.

Keskimmäinen kehä – asiat joihin voit vaikuttaa, mutta joista et voi päättää.

Uloin kehä – asiat joihin et voi vaikuttaa ja joista et voi päättää.

VAIKUTTAMINEN KUNNASSA

Kuntalain mukaan valtuuston on pidettävä huolta siitä, että kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on edellytykset vaikuttaa kunnan toimintaan. **Keskusteluaihe.** Missä vaiheessa, miten ja keneen olisi hyvä vaikuttaa kunnallisessa päätöksenteossa?

Päätöksenteon vaihe	Käsittelijä
1. Viranhaltijavalmistelu	Viranhaltija
2. Lausunto, esitys, aloite	Johtokunta ja/tai Lautakunta
3. Asian valmistelu valtuustolle	Kunnanhallitus
4. Lopullinen ratkaisu	Valtuusto
5. Laillisuusvalvonta ja täytäntöönpano	Kunnanhallitus

VAIKUTTAMISTAITOT

Käykää kuuntelemassa tilaisuuksia, joissa on vaikuttavia puhujia; mikä näissä puhujissa on hyvää – mikä heissä saa teidät vakuuttumaan asiassa.

Lähtökohtana on, että henkilön on seistävä asian takana täysin. Hänen on uskottava, että toivottu muutos on mahdollinen. Ihmiset ovat erilaisia temperamentiltaan ja puhetaidoiltaan, mutta vaikuttaminen on taito, jota voi myös harjoitella.

Voit harjoitella vaikuttamistaitoja käymällä läpi kuvitteellista tilannetta esim. tapaamista sosiaalityöntekijän kanssa.

Vertaisryhmässä kohtaamista on mahdollista harjoitella ja saada ryhmältä palautetta.

KAKSI TOIMINNALLISTA HARJOITUSTA

FORUMTEATTERI

Koko ryhmä yhdessä tai pienryhmissä rakentaa uudelleen jonkin todellisuudessa tapahtuneen tilanteen tai tapahtuman yksityiskohtaisesti. Ryhmä esittää tilanteen toisille. Kun joku katselijoista ajattelee, että tilanteessa olisi voinut toimia toisin, hän ilmaisee sen esim. nostamalla kätensä. Ryhmän ohjaaja pysäyttää tilanteen, ja vaihtoehtoinen toimintatapa katsotaan uudelleen. Tällä tavalla tilanteita voidaan tutkia ja tarkastella tässä nyt, ajatuksena oppia tulevia tilanteita varten.

PUHELINKESKUSTELU

Ryhmästä valitaan kaksi henkilöä puhelinkeskustelun osapuoliksi. Ryhmä luo yhdessä tilanteen; ketkä puhuvat, mistä asiasta ja miksi. Puhelinkeskustelu käydään spontaanisti ja ryhmäläiset seuraavat. Tilanteesta keskustellaan jälkikäteen. Puhelinkeskustelussa voidaan myös käyttää forumteatterin tekniikkaa, eli osallistujat nostavat käden, kun huomaavat, että jokin puheenvuoro olisi voinut mennä toisin.

2013 | vaikuttavavertaistointiminta | kvfi.fi
Taitto: teksti: Kvfi - kuva: M.Atosuo

9

TOIMINNALLINEN HARJOITUS

Kuuma tuoli -harjoituksessa rakennetaan tilanne aivan kuin se olisi jo kohdalla.

1. Yksi ryhmäläisistä valitaan rooliin, joka voi olla esim. sosiaalityöntekijä, asumispalveluista vastaava viranomainen tai opettaja. Roolihenkilö voi olla kuka tahansa, johon ryhmäläiset haluavat jatkossa vaikuttaa oikeassa tilanteessa.
2. Tilaan asetetaan tuolit puolikaareen, ja "kuuma tuoli" tulee ringin keskelle siten, että se erottuu toisista.
3. Roolihenkilö asettuu kuumaan tuoliin, ja muut osallistujat esittävät hänelle kysymyksiä. Kuumassa tuolissa oleva henkilö ei saa esittää vastakysymyksiä, ainoastaan vastata hänelle esitettyihin kysymyksiin. Roolissa oleva vastaa spontaanisti olemassa olevan tietonsa varassa. Jos kysymys on sellainen, johon roolihenkilö ei oikeasti tiedä vastausta, hän voi luoda vastauksen "omasta päästään".
4. Ohjaaja lopettaa harjoituksen jonkin sopivan ajan kuluttua ja aiheesta keskustellaan.

2013 | vaikuttavavertaistointiminta | kvfi.fi
Taitto: teksti: Kvfi - kuva: M.Atosuo

10

KAMPANJA - suunnittele ja toteuta

Kampanjan tekeminen on yksi vaikuttamisen muoto, joka kannattaa tehdä silloin, kun aihe koskettaa laajaa ihmisjoukkoa. Kampanjan järjestäminen sopii hyvin myös asenteiden muuttamiseen.

Vinkkejä kampanjan tekemistä varten :

Aihe: Mihin haluatte vaikuttaa? Pohditut perusteet aiheelle ja ratkaisuille.

Käytössä olevat resurssit: Miettikää mitä kukin teistä voisi tehdä, minkä verran aikaa kenelläkin on. Ketkä ovat tarpeellisia yhteistyökumppaneita?

Päämäärä: Mikä on muutos, jonka kampanja on saanut aikaan?

Kohderyhmä: Ketä kampanjalla halutaan tavoittaa? Ketkä ovat avainhenkilöitä ja -ryhmiä?

Kampanjan aikajana ja vaiheet: Vaikuttamisen voima on sen oikea ajoitus. Tehkää aikajana kampanjalle; alku, toteutuksen eri vaiheet ja lopetus.

Kampanjan sisältö ja toimintatapa: Mikä on tärkeää tietoa kampanjassa? Mitä toisten tulisi tietää aiheesta? Miksi he kiinnostuisivat? Millä keinoin asia kannattaa tuoda esiin, esim. tietoon vai tunteeseen vetoavasti?

2013 | vaikuttavavertaistointiminta | kvfi.fi
Taitto: teksti: Kvfi - kuva: M.Atosuo

11

FACEBOOK

Facebook-sivu on hyvä keino tiedottaa ja järjestää kampanja.

Yhdistys tavoittaa uusia ihmisiä ja nuoret perheet etsivät tietoa sosiaalisesta mediasta.

Facebook-sivu voi olla ryhmän julkinen sivu tai yksittäisen kampanjan tapahtumasivu ja se luodaan silloin, kun halutaan tavoittaa yleisöä laajasti.

Tutustukaa muiden Facebook-sivuihin; Millaisia tapoja heillä on käyttää sivuaan? Facebook-sivu on keskustelua sivun seuraajien eli tykkääjien kanssa. Tykkääjiä saatte mm. mainostamalla sivua verkostoissanne ja tykkäämällä muiden sivuista.

Vinkkejä Facebook-kirjoittamiseen eli päivittämiseen;

- Kertokaa muille mielenkiintoisista ja hyödyllisistä asioista
- Kun joku asia mietityttää, kysykää ja keskustelkaa
- Valokuvat ja videot täydentävät kirjoituksia
- Kirjoituksia kannattaa laittaa säännöllisesti 1-5 päivitystä viikossa
- Vastatkaa saatuihin kommentteihin

2013 | vaikuttavavertaistointiminta | kvfi.fi
Taitto: teksti: Kvfi - kuva: M.Atosuo

12